
Kongres Zarządzania Wierzytelnościami w Polsce
Warszawa 21.04.2010r.

**BARIERY W DOCHODZENIU ROSZCZEŃ
W POSTĘPOWANIU SĄDOWYM I EGZEKUCYJNYM**

MAREK WOŹNIAK
Polska Telefonia Cyfrowa

Konieczność usprawnienia pracy wszystkich sądów, m.in. poprzez techniki informatyczne

- ◆ Od **01.05.2008r.** ustawowy obowiązek posługiwania się technikami informatycznymi w korespondencji pomiędzy obywatelami a sądami i komornikami – do dziś nie realizowany!
- ◆ Jeden e-sąd traktowany przez MS jako wyłączone panaceum na informatyczne niedomagania wymiaru sprawiedliwości.
- ◆ Bardzo zachowawcze podejście wymiaru sprawiedliwości, w tym MS do powszechnego wprowadzenia nowoczesnych rozwiązań informatycznych, m.in. poprzez zachowawczą i negatywną interpretację przepisów.(np. art. 37a uokse)
- ◆ Nadal bardzo złożone procedury sądowe, nawet w postępowaniu uproszczonym, mimo upływu 10 lat od ich wprowadzenia (skomplikowane formularze, zbędne załączniki, archaiczne techniki biurowe)
- ◆ Zdumiewający dualizm odnośnie rygorów w postępowaniu elektronicznym i uproszczonym (w pierwszym brak załączników i kierowanie wniosków elektronicznych do komornika dozwolone, w drugim zabronione)

Obowiązek informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne

- ◆ Dyrektywa 1999/93/WE z dnia 13 grudnia 1999 r. w sprawie wspólnotowych ram w zakresie podpisów elektronicznych (Dz. Urz. WE L 13 z 19.01.2000).
- ◆ Ustawa o podpisie elektronicznym z dnia 18 września 2001 r. - tekst ujednolicony. (Dz.U. 2001 Nr 130, Poz. 1450)
- ◆ USTAWA z dnia 17 lutego 2005r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z dnia 20 kwietnia 2005 r.)
- ◆ ROZPORZĄDZENIE PREZESA RADY MINISTRÓW z dnia 29 września 2005 r. w sprawie warunków organizacyjno-technicznych doręczania dokumentów elektronicznych podmiotom publicznym (Dz. U. z dnia 13 października 2005 r.)
- ◆ Ustawa z dnia 4 września 2008 r. o zmianie ustaw w celu ujednolicenia terminologii informatycznej (Dz. U. z dnia 23 września 2008 r.)
- ◆ Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 grudnia 2009 r. w sprawie sposobu wnoszenia pism procesowych drogą elektroniczną w elektronicznym postępowaniu upominawczym

Przykłady stosowania technik informatycznych w praktyce

- ◆ W sądzie okręgowym we Wrocławiu i w sądach rejonowych tego Okręgu, działały elektroniczne biura podawcze i zorganizowana elektroniczna droga komunikacji pomiędzy sędziami, sekretariatem, stronami i ich pełnomocnikami oraz pomiędzy różnymi sądami –np. Sąd Rejonowy dla Wrocławia Fabrycznej - Zarządzenie Prezesa Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Fabrycznej nr 21/05 z dnia 21 października 2005 „Doręczanie pism w formie elektronicznej) – praktyka zaniechana.
- ◆ Możliwość składania PIT w urzędach skarbowych od 2009 r.
- ◆ Możliwość składania podań w organach administracji publicznej - Art. 63. § 1. K.P.A. Podania (żądania, wyjaśnienia, odwołania, zażalenia) mogą być wnoszone pisemnie, telegraficznie lub za pomocą dalekopisu, telefaksu, **poczty elektronicznej**, a także ustnie do protokołu
- ◆ Pełna elektroniczna wymiana korespondencji z sądami w Czechach funkcjonuje od X.2009

Orzeczenia sądów dotyczące możliwości posługiwania się technikami informatycznymi

- ◆ Postanowienie NSA I OZ 673/08 - Sąd wskazał, iż podpis elektroniczny nie jest podpisem, o którym mowa art. 46 § 1 pkt 4 p.p.s.a
- ◆ Postanowienie NSA z dnia 24 lipca 2008 roku, sygn. akt I OPP 25/08 - „W ustawie o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki oraz w przepisach ustawy Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi pojęcie podpisu elektronicznego w ogóle nie występuje.”
- ◆ Postanowienie Sądu Najwyższego Izba Karna z dnia 26 marca 2009 r. (Sygn. akt I KZP 39/08) - „Reasumując powyższe rozważania należy wyrazić pogląd, że nie wywołuje skutku procesowego w postaci wniesienia środka odwoławczego oświadczenie procesowe strony przesłane w formie dokumentu elektronicznego, zgodnie z wymogami ustawy z dnia 18 września 2001 r. o podpisie elektronicznym (Dz. U. Nr 130, poz. 1450 ze zm.)”
- ◆ Europejski Trybunał Praw Człowieka wydał rozstrzygnięcie w sprawie Lawyer Partners, A.S. v. Słowacja zgodnie z którym odmowa przyjęcia przez sąd krajowy pism procesowych złożonych w formie elektronicznej stanowi naruszenie art 6 §1 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka

Postępowanie elektroniczne

Elektroniczne postępowanie upominawcze – uwagi;

- ◆ Brak pełnej obsługi informatycznej – udostępniony jest tylko okrojony panel składania pozwów (brak możliwości składania pozwów przez pełnomocników zawodowych w imieniu podmiotów masowych)
- ◆ Pobieranie poza wpisem sądowym dodatkowej opłaty na rzecz prywatnego podmiotu – e-card, za obsługę płatności
- ◆ Nadmiernie restrykcyjne przepisy dotyczące doręczania. Niemożność doręczenia nakazu zapłaty przez e-sąd powoduje wezwanie do wskazania nowego adresu przez powoda w terminie 7 dni po upływie których następuje przekazanie pozwu do sądu właściwości ogólnej dłużnika (wg. miejsca zamieszkania dłużnika).
- ◆ Powód nie posiada możliwości wskazania sądu zgodnie z właściwością umowną lub przemienną (przykład: dłużnik jest zameldowany w Szczecinie, mieszka w Rzeszowie, zawiera umowę z miejscowym operatorem telewizji kablowej. W tej umowie strony wskazały sąd w Rzeszowie jako sąd właściwy do rozstrzygania sporów wynikłych z tej umowy). Sytuacja ta powoduje uszczuplenie uprawnień powoda w procesie. W przypadku usługodawców masowych, świadczących usługi na terenie RP, konsekwencją jest realna konieczność stawiennictwa na rozprawach wyznaczanych przez sądy na terenie całego kraju.

Aktualny stan informatyzacji wymiaru sprawiedliwości

- ◆ Utworzenie tylko jednego wydziału Sądu Rejonowego w pełni z informatyzowanego.
- ◆ Wszystkie sądy w Polsce dysponują elektronicznymi skrzynkami podawczymi, które są nieaktywne pomimo istnienia obowiązku ustawowego od 2 lat – uzależnienie prowadzenia korespondencji elektronicznej od powstania elektronicznej platformy e-puap nie ma żadnego oparcia w przepisach, a blokuje wykonywanie przez sądy obowiązujących przepisów.
- ◆ EPU dotyczy tylko postępowania sądowego, mimo braku jakiegokolwiek uzasadnienia merytorycznego (i przy istniejącym obowiązku ustawowym) takiej możliwości nie ma wierzyciel w całości postępowania egzekucyjnego.

Dodatkowe utrudnienia i obciążenia wierzycieli

- ◆ Obciążanie wierzycieli dodatkowymi, niewspółmiernie wysokimi do nakładu pracy opłatami pośrednimi (pobieranymi przez ZUS, US, Centralne Biuro Adresowe) sięgającymi kilkudziesięciu złotych za jedno odpytanie w **elektronicznych** bazach tych urzędów.
- ◆ Brak możliwości rejestrowania korespondencji w wersji elektronicznej na każdym etapie postępowania w przypadku usługodawców masowych powoduje konieczność zachowania wersji papierowej i utrzymywania dodatkowych zbędnych archiwów papierowych przez wierzycieli, sądy, komorników.
- ◆ Przewlekłość postępowania sądowego – wynikająca ze statystycznej oceny efektywności sądów przez MS polegającej na procentowym określeniu zaległości poprzez podzielenie wpływu pozwów przez ilość wydanych nakazów zapłaty (nakazy wydawane są w terminie) Taka praktyka powoduje, że sądy nagminnie odkładają sprawę nadania klauzuli wykonalności prawomocnym orzeczeniom jako mniej pilnym i nie podlegającym kontroli zwierzchniej. Przeciętny czas oczekiwania na nadanie klauzuli wykonalności wynosi ok. 5 miesięcy, gdy tymczasem, co do zasady, klauzula wykonalności powinna być nadana bez zbędnej zwłoki po uprawomocnieniu się nakazu zapłaty (art. 782 § 2 k.p.c.) .
- ◆ Formularze pozwu w postępowaniach odrębnych są nadmiernie skomplikowane (przykład niemiecki) i ze zbędnymi załącznikami, nawet przy braku sprzeciwu, podczas gdy w e-sądzie nie są wymagane.
- ◆ Przez 10 lat pozostawiono formularze, które są praktycznie przerobionymi formularzami PIT –ów i są nadmiernie rozbudowane, z dużą ilością zbędnych załączników (KRS powoda, pełnomocnictwo itd.) Stanowią one utrudnienie przede wszystkim dla pracy sądów
- ◆ W sądach, w XXI wieku w dalszym ciągu zszywa się akta dratwą, prowadzi repertoria i skorowidze ręcznie.

Rekomendacje

- ◆ Konieczność natychmiastowego wdrożenia korespondencji elektronicznej do wszystkich sądów i komorników, zgodnie z wymogami ustawowymi.
- ◆ Elektroniczne postępowanie musi dotyczyć całego procesu wraz z postępowaniem egzekucyjnym. (konieczna zmiana rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 20 grudnia 2005 r. w sprawie określenia szczegółowych przepisów o biurowości i ewidencji operacji finansowych kancelarii komorniczych)
- ◆ Komputerowe odpytywanie z EPU i z innych sądów w Centralnym Biurze Adresowym w razie nie doręczenia nakazu zapłaty
- ◆ Zmiana przepisów o doręczaniu na wzór KSH
- ◆ Doręczanie pism na adres podany w umowie ze skutkiem doręczenia
- ◆ Zmiana formularza na wzór niemiecki, jednostronicowy pozew wraz z nakazem, bez załączników
- ◆ Zmiana filozofii wymiaru sprawiedliwości dot. elektronicznego obiegu informacji pomiędzy wierzycielem, sądami, komornikami oraz organami administracji publicznej (ZUS, US, CBA) – umożliwi szybkie i pełne przetwarzanie danych, stworzy możliwość prowadzenia repertoriów, skorowidzów, książek podawczych w wersji elektronicznej. Konieczne obniżenie ww. opłat